

NORGES HØYESTERETT

Den 4. mai 2016 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Endresen, Ringnes og Arntzen i

HR-2016-00965-U, (sak nr. 2016/896), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Frode Sulland)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder forholdsmessigheten av varetektsfengsling etter straffeprosessloven § 171 første ledd nr. 3, jf. § 170 a.
- (2) A, født 00.00.1948, ble 22. april 2016 fremstilt for varetektsfengsling, siktet for overtredelse av straffeloven 2005 § 168. I fengslingsbegjæringen ble det opplyst at påtalemyndigheten tok sikte på å holde den siktede fengslet frem til hovedforhandling på grunn av fare for gjentakelse etter straffeprosessloven § 171 første ledd nr. 3. Oslo tingrett avsa 22. april 2016 kjennelse med slik slutning:
"A, født 00.00.1948, kan holdes i varetektsfengsel inntil annet blir bestemt av påtalemyndigheten eller retten, men ikke ut over 20. mai 2016."
- (3) Den siktede anket til Borgarting lagmannsrett, som 26. april 2016 avsa kjennelse med slik slutning:
"A, født 00.00.1948, kan holdes i varetektsfengsel inntil annet blir bestemt av påtalemyndigheten eller retten, men ikke ut over 13. mai 2016."
- (4) Lagmannsretten reduserte fengslingstiden med én uke under henvisning til at det ellers ville foreligge risiko for oversoning. Etter at lagmannsretten avsa sin kjennelse, ble hovedforhandling i hovedsaken berammet til 2. juni 2016.

- (5) A har anket lagmannsrettens kjennelse til Høyesterett. Det er anført at fengsling frem til 13. mai 2016 innebærer risiko for oversoning, og at lagmannsretten uansett ikke synes å ha vurdert fengslingens forholdsmessighet med utgangspunkt i sannsynlig tidspunkt for gjennomføring av hovedforhandling.
- (6) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle, og har anført at det ikke er fare for oversoning ved fortsatt fengsling frem til hovedforhandling 2. juni 2016.
- (7) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken er en videre anke hvor utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling og lovtolkning, jf. straffeprosessloven § 388 første ledd.
- (8) Utvalget bemerker videre at det følger av fast praksis at når det ut fra begrunnelsen for fengslingen synes åpenbart at fengslingen vil bli begjært forlenget frem til hovedforhandlingen, skal forholdsmessigheten av fengslingen vurderes i dette perspektivet, jf. blant annet Rt-2012-601 avsnitt 10. Dette gjelder likevel bare hvor det er sannsynlig at fengslingsgrunnlaget vil stå i samme stilling i hele perioden, jf. Rt-2002-197 side 198 og Rt-1999-2107 side 2109.
- (9) Lagmannsretten, som ved sin behandling av saken naturlig nok ikke var kjent med den senere berømmelsen av hovedforhandling i hovedsaken, har i sin kjennelse ikke eksplisitt anslått når hovedforhandling tidligst kan bli avholdt. Den har imidlertid lagt til grunn at fengsling frem til 20. mai 2016, som fastsatt av tingretten, vil være uforholdsmessig. Lagmannsretten uttaler således at "fengsling som bestemt av tingretten vil kunne innebære en fare for oversoning. At påtalemyndigheten tar sikte på å holde siktede fengslet inntil hovedforhandling og at fristen etter straffeprosessloven § 275 neppe vil utløpe før henimot midten av juni, forsterker denne risikoen ytterligere. På denne bakgrunn mener lagmannsretten at fengslingsspørsmålet bør vurderes på nytt om tre uker."
- (10) Utvalget forstår dette slik at lagmannsretten har funnet at det foreligger risiko for oversoning ved varetektsfengsling ut over 13. mai 2016, og at det ikke er sannsynlig at hovedforhandling vil bli avholdt innen dette tidspunktet.
- (11) Lagmannsretten har riktig vurdert om fengsling i hele perioden frem til avholdt hovedforhandling vil være et uforholdsmessig inngrep, jf. straffeprosessloven § 170a, se Rt-2000-1432 og Rt-1999-1204 med videre henvisninger.
- (12) Når lagmannsretten mente det var fare for oversoning etter 13. mai 2016, skulle den imidlertid også ha begrunnet hvorfor det til tross for dette var forhold som tilsa fortsatt varetektsfengsling i et nærmere begrenset tidsrom.
- (13) Kjennelsesgrunnene gir følgelig ikke tilstrekkelig grunnlag for å vurdere om lagmannsretten har bygget på riktig lovtolkning, og kjennelsen må bli å oppheve.
- (14) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING:

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Arne Ringnes
(sign.)

Clement Endresen
(sign.)

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Riktig utskrift: